

Bruselj, 11. maj 2026
(OR. en)

Medinstitucionalna zadeva:
2025/0550 (COD)

8313/26
ADD 1

CULT 49	SAN 226
AUDIO 51	IND 258
FREMP 132	COMPET 445
CODEC 696	PROCIV 78
CADREFIN 159	HYBRID 48
FIN 552	DISINFO 33
IA 87	JAI 463
JEUN 59	SERVICES 21
EDUC 120	POLGEN 86
CULT HERIT 12	MI 355
SOC 202	RELEX 519
GENDER 30	INF 106
DIGIT 108	COPEN 139
DATAPROTECT 126	JUSTCIV 55
ANTIDISCRIM 37	DROIPEN 66

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Svet

Zadeva: Predlog uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa AgoraEU za obdobje 2028–2034 ter razveljavitvi uredb (EU) 2021/692 in (EU) 2021/818
– *delni splošni pristop*
– *izjava Republike Bolgarije*

Republika Bolgarija je zaprosila, da se v zapisnik Sveta vnese naslednja izjava.

Izjava Republike Bolgarije o Predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi programa AgoraEU za obdobje 2028–2034 ter razveljavitvi uredb (EU) 2021/692 in (EU) 2021/818

Republika Bolgarija v celoti podpira nadaljnjo podporo kulturnemu sektorju z ločenim programom v naslednjem večletnem finančnem okviru ter ohranitev glavnih sklopov, ciljev in ukrepov programa Ustvarjalna Evropa („Kultura“ in „MEDIA“), skupaj s programom „Državljeni, enakost, pravice in vrednote“ v okviru njegovega naslednika, tj. programa AgoraEU. Program lahko zagotovi odziv na vse večje izzive, s katerimi se soočajo Unija ter njeni državljani in državljanke, hkrati pa samim sektorjem zagotovi potrebno podporo za nadaljnje delovanje in razvoj v času geopolitičnih in tehnoloških sprememb.

Odločno podpiramo cilje programa za zaščito, ohranjanje, razvoj in spodbujanje kulturne in jezikovne raznolikosti ter dediščine, povečanje konkurenčnosti kulturnih in ustvarjalnih sektorjev, vključno s sektorjem medijev in avdiovizualnim sektorjem, ki prispevajo k bolj enakim konkurenčnim pogojem, zaščito in okrepitev umetniške in medijske svobode ter varovanje in spodbujanje enakosti, aktivnega državljanstva, pravic in vrednot, kot so zapisani v Pogodbah in Listini.

Republika Bolgarija pripisuje velik pomen spodbujanju in varstvu temeljnih pravic, katerih pomemben del je enakost žensk in moških, ter je trdno zavezana tem pravicam. Smo in bomo še naprej predani načelom in vrednotam Evropske unije, kot so zapisani v Pogodbah.

Naša država odločno podpira prizadevanja Unije za boj proti vsem oblikam diskriminacije, kot je zapisano v Pogodbah in Listini, ter dejavno sodeluje pri preprečevanju vseh oblik nasilja in boju proti njim ter pri zagotavljanju zaščite in podpore žrtvam nasilja.

Pozdravljamo ustrezne cilje in ukrepe programa, namenjene boju proti vsem oblikam diskriminacije, spodbujanju temeljnih pravic, enakosti in pravic državljanov in državljanek Unije, kot so določene v Pogodbah in Listini, ter preprečevanju nasilja in boju proti njemu ter podpori žrtvam nasilja.

Republika Bolgarija žal ne more podpreti sprejetja delnega splošnega pristopa k uredbi, saj sedanje besedilo vsebuje pojme, kot je izraz „spolna identiteta“, ki se štejejo za neskladne z glavnimi načeli bolgarske ustave in binarnim razumevanjem pojma „spol“ („пол“). Bolgarsko ustavno sodišče je leta 2018 sprejelo odločbo, v kateri je navedlo, da Konvencija Sveta Evrope o preprečevanju nasilja nad ženskami in nasilja v družini ter o boju proti njima (Istanbulska konvencija) promovira pravne pojme, katerih namen je razlikovati med spolom kot biološko kategorijo (ang. „sex“ – tj. moški in ženske) in spolom kot družbenim konstruktom (ang. „gender“). Ustavno sodišče je leta 2021 sprejelo še eno odločbo, v kateri je pojasnilo, da je mogoče pojem „spol“ (ang. „sex“), ki se uporablja v ustavi, obravnavati le v smislu njegove biološke določitve. Bolgarski ustavni in pravni red odločno zavračata pojem „spola“ (ang. „gender“) kot spremenljivega družbenega konstrukta in ne priznavata „spolne identitete“ kot pravno veljavne kategorije.

Naša država je med pogajanja dosledno in konstruktivno zahtevala, da se terminologija uskladi s splošno priznanimi značilnostmi ali oblikuje na način, ki spoštuje različne ustavne okvire vseh držav članic. V skladu s členom 4(2) PEU mora Unija spoštovati enakost držav članic pred Pogodbama, pa tudi njihovo nacionalno identiteto, ki je neločljivo povezana z njihovimi temeljnimi političnimi in ustavnimi strukturami.

Ker končno besedilo delnega splošnega pristopa ohranja pojme, ki so izrecno v nasprotju z obvezno sodno prakso bolgarskega ustavnega sodišča, je Bolgarija ustavno zavezana, da mu nasprotuje.

Republika Bolgarija ponovno poudarja, da nepodpora delnemu splošnemu pristopu ni zavrnitev širših ciljev uredbe, tj. spodbujanja družbe brez diskriminacije, temveč nujna obramba njene nacionalne ustavne identitete.

Poleg tega Republika Bolgarija navaja, da je, če bo Svet uredbo sprejel v tej obliki, to ne zavezuje, da prizna ali v svoj nacionalni pravni red vključi pojme, vključno s „spolno identiteto“, katerih namen je razlikovati med spolom kot biološko kategorijo (ang. „sex“ – tj. moški in ženske) in spolom kot družbenim konstruktom (ang. „gender“), ter da bo pojme, uporabljene v predlogu uredbe, razlagala, kot da se nanašajo le na moški in ženski spol v njunem biološkem pomenu.